

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 23 Ocak 2013
Nr. Ref.: RK 366/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI103/11

Başvurucu

Gani Morina

İpek Bölge Mahkemesi'nin AP. Nr. 90/10 sayı ve 8 Nisan 2011 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Ćukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvurucu:

1. Başvurucu, Klina Belediyesi mukimi Avukat Gani Morina'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucuya 25 Nisan 2011 tarihinde teslim edilmiş olan AP. Nr. 90/10 sayı ve 8 Nisan 2011 tarihli İpek Bölge Mahkemesi kararıdır.

Başvurunun Konusu

3. Başvurunun konusu başvuru evine baskın düzenlenmesine ilişkin kararın 17 Nisan 2007 tarihinde icrası esnasındaki hatalara yönelik şikayetidir. Bu baskında kendisi kelepçe takılarak tutuklanmış ve evine yapılan müdahale esnasında kendisi ve eşinin travma yaşayıp özel hayatının ihlal edildiği belirtilmiştir.
4. Başvurucu bunun dışında Anayasa Mahkemesi'nden kimliğinin saklı tutulmasını da talep etmiştir.

İlgili Hukuk

5. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 46, 47, 48 ve 49. maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2. fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

6. Başvurucu 25 Temmuz 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan sonra: Mahkeme) başvurmuştur.
7. Başkan, 17 Ağustos 2011 tarihinde Üye Gjyljeta Mushkolaj'ı raportör yargıç olarak görevlendirmiş, aynı günde üyeler: Altay Suroy (başkan), Almiro Rodrigues ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
8. Mahkeme 22 Eylül ve Ekim 2011 tarihinde Kosova Kamu Savcılığında bilgi talebinde bulunmuştur. Kamu Savcılığı 11 Kasım 2011 tarihinde Mahkeme'ye bilgi sunmuştur.
9. Mahkeme 14 Ekim 2011 tarihinde başvurucudan 26 Temmuz 2011 tarihli bir yazı eşliğinde ilave belgeleri teslim almıştır.
10. Mahkeme 8 Aralık 2011 tarihinde başvurucudan başvuruya ilişkin ilave belge talebinde bulunmuştur. Mahkeme başvurucunun 15 Aralık 2011 tarihli bir cevabını 23 Aralık 2011 tarihinde kabul etmiştir.
11. Üye Gjyljeta Mushkolaj'ın görev süresi dolmuş olduğundan Başkan 26 Kasım 2012 tarihinde çıkarttığı (GJR. KI103/11) kararla Üye Robert Carolan raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Üye Iliriana Islami'nin görev süresi dolmuş olduğundan Başkan aynı tarihte (KSH. KI103/11) bir başka karar çıkartarak üyeler Altay Suroy (başkan), Almiro Rodrigues ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
12. Ön İnceleme Heyeti 17 Ocak 2013 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştüğünden sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Başvurucunun Sunduğu Evraktan Kanıtlanabilen Olguların Özeti

13. Prizren Bölge Mahkemesi'nde görevli uluslararası bir yargıç tarafından 16 Nisan 2007 tarihinde çıkartılan bir kararla uyuşturucu ticareti soruşturmasıyla ilgili üç yere baskın düzenlemek üzere izni verilmiştir. Binalardan birinin Klina rr. Bajram Curri adresindeki üç katlı ve S. S. ile H. S.'nin malik oldukları üç katlı bir konuttur. Baskının yapılacağı zaman aralığı 06:00 – 22:00 şeklinde belirlenmiştir.

14. Bu emir Klina'da görevli bazı polislerce 17 Nisan 2007 tarihinde yerine getirilmiştir. 2 Mayıs 2007 tarihinde hazırlanan polis raporu, polisin sahip olduğu bilgilere göre rr. Bajram Curri adresindeki evin ön cephesinde birbirinden ayrı iki girişinin olduğunu belirtmekteydi. Şüpheliler S. S. ve H. S.'nin burada ikamet ettikleri sanılmaktaydı. Evin arka tarafındaki girişte iki yaşlı yaşamaktaydı ve bu girişin ön tarafla bir ilişkisi yoksa basılması gerekmiyordu. Baskın saat 05:50'de numarasız bir evde başlamıştır. Polis raporunu hazırlayan her iki girişin bir girişte birleştiğini ve bir girişten diğerine geçilebildiğini belirtmekteydi. Başvurucu Avukat Gani Morina'ya 2-3 dakikalığına kelepçe takılıp daha sonra çıkartılarak tutuklanmıştır.
15. Orada başvuruçunun müteveffa eşi de bulunmaktaydı. Onun gözetilmesi için bir bayan polis memuru görevlendirilmiş, ancak kelepçe takılmamıştı. Başvuruçuya 2-3 dakikalığına kelepçe takılmıştır. Baskın emri kendisine İngilizce olarak okunmuştur. Baskın süresince baskın yeri komutanı ile irtibata geçilmiş, baskının ilgili yerde meydana geldiğini teyit etmiştir. Baskın 07:06 dakikaya kadar sürüp son bulmuştur.
16. Başvuruçucu, Prizren Bölge Mahkemesi'nin 16 Nisan 2007 tarihli baskın emrine 20 Nisan 2007 tarihinde Prizren Bölge Savcılığı nezdinde itiraz etmiş olup bu itirazına herhangi bir cevap alamamıştır.
17. Başvuruçucu 21 Nisan 2007 tarihinde İpek Belediye Savcılığı'na başvurarak Kosova Geçici Ceza Yasası'nın (bundan sonra: KGCY) 166. madde (1) ve (3) fıkraları (konut dokunulmazlığına ilişkin suç), 167. madde (gayrimeşru kontrol suçu) ve 304. madde (1) ve (2) fıkraları (suçun ihbar edilmemesi veya suç faillerinin ihbar edilmemesi suçu) uyarınca şikayetçi olmuştur. Başvuruçucu bu şikayetini F. H., R. F., S. H. VE D. V.'nin Kosova Geçici Ceza Yargılama Usulü Yasasının (bundan sonra: KGCYUY) 240. madde (5) fıkrası, 242. madde (1), (2), (3) ve (4). fıkraları ile 245. madde (5). fıkrası hükümlerini ihlal ettikleri için yaptığını iddia etmiştir.
18. İpek Belediye Kamu Savcısı itiraz konusu baskın tanıklarını 11 Haziran 2007 tarihinde dinlemiştir. Savcı, baskını yapanlar hakkında işlem başlatma ve sorumluluk istemeye yer olduğu kanaatine varmıştır. Bu kanaat PPN. nr. 64/02 sayılı ile 16 Temmuz 2007 tarihinde kaydedilmiştir.
19. Başvuruçucu 24 Ağustos 2007 tarihinde İpek Belediye Kamu Savcısında bir mektup yazarak iddianamenin hafifletilmesinden şikayet etmiştir. Ancak ona herhangi bir cevap ulaşmamıştır.
20. İpek Belediye Kamu Savcısı 15 Kasım 2007 tarihinde sanıklar R. F., S. H. ve D. V. hakkında PP. nr. 1853/2007 sayılı cezai bir emirname önererek suçlamalarını sunmuş, ancak baskın emrini veren ve baş sorumlulu olan F. H. ile E. İ. suçlamaya dahil edilmeyerek baskını düzenleyen grubu mensubu olarak tanık sıfatıyla sadece dinlenmişlerdir. F. F., S. H. ve D. V. hakkındaki suçlamalar KGCY 167. maddesi uyarınca gayrimeşru kontrol suçlamasına dönüştürülmüştür.
21. Başvuruçucu 22 Kasım 2007 tarihinde Belediye Kamu Savcısına yazarak tanıklar olmadan ve ev sahibinin haberi olmaksızın baskının tekrar edildiğini ileri sürüp suçlamanın genişletilmesini önermiştir. Başvuruçucu bunun KGCYUY 243. (7) fıkrası ihlali olduğunu iddia etmiştir. Başvuruçucu bu konuda da bir cevap almamıştır.
22. Klina Belediye Mahkemesi 14 Aralık 2007 tarihinde çıkarttığı P. nr. 162/2007 sayılı kararla R. F., S. H. ve D. V.'nin KGCY 23. maddesiyle ilgili 167(1) fıkrasına göre gayrimeşru kontrol suçunun baş faileri olduklarını ve her birinin yargılama giderlerini karşılayacak şekilde 250 avro para cezasına çarptırıldığını ileri sürmüştür.

23. Belediye Mahkemesi karar gerekçesinde önerinin ekinde sunulan deliller ışığında kararı aldığı belirtmiştir. Bu deliller şunlardır: başvuru tarafından yapılan suçlama, 16 Nisan 2007 tarihli baskın emri, baskın raporu, başvurucaunun "Epoka e re" gazetesinde yayımladığı yazı, başvurucaunun eşi hakkındaki doktor raporu ve dava dosyasındaki diğcr evrak.
24. R. F., S. H. ve D. V. 10 Ocak 2008 tarihinde P.nr. 162/07 sayılı karar itiraz ederek ceza emirnamesinin yanlış delillere dayanarak çıkarıldığını ileri sürmüşlerdir. Onlar, Savcının emirname çıkartılma ve Belediye Mahkemesi'nin bir ana duruşma yapma önerisinin reddini talep etmişlerdir.
25. İpek Kamu Savcısı 18 Şubat 2008 tarihli son mütalaasında deliller ortaya çıktıktan sonra tanıkların bulunmayışından dolayı R. F., S. H. ve D. V. hakkındaki suçlamasını geri çekmiştir. Ancak başvuruca ikinci davacı olarak davasını sürdürmüştür.
26. Klina Belediye Mahkemesi 22 Şubat 2010 tarihinde çıkarttığı P. nr. 162/07 sayılı kararla R. L., S. H. ve D. V.'yi hakkındaki suçlamayı kaldırmıştır.
27. Belediye Mahkemesi ana duruşmada teyit olunan delillere ve tanıkların tanıklıklarına dayanarak baskın emri ve R.F., S. H. ve D. V.'nin davranışlarında suç ve gayrimeşru kontrol oluşturacak emarelerin bulunmadığını tespit etmiştir. Belediye Mahkemesi bu yüzden R.F., S. H. ve D. V.'nin haklarındaki suçlamaları kaldırmış ve İpek Belediye Kamu Savcısı son mütalaasında delil yetersizliğinden dolayı R. F., S. H. ve D. V. hakkındaki suçlamasını geri çekmiştir.
28. Başvuruca 25 Mayıs 2010 tarihinde P. nr. 162/07 sayılı karara itiraz etmiştir. Başvuruca kararda şu ihlallerin bulunduğunu ileri sürmüştür: ceza yargılama usulü hükümleri özüne ilişkin ihlaller, olgusal durumun yanlış ve eksik tespiti ve maddi hukukun yanlış yorumlanmasına ilişkin ihlaller.
29. İpek Bölge Mahkemesi 8 Nisan 2011 tarihinde çıkarttığı Ap. nr. 90/10 sayılı kararla Klina Belediye Mahkemesi'nin P. nr. 162/07 sayılı kararını onamıştır.
30. Başvuruca 6 Mayıs 2011 tarihinde Kosova Devlet Savcılığı'na kanun yararına bozma başvurusunda bulunmuştur.
31. Kosova Devlet Savcılığı 12 Mayıs 2011 tarihinde başvurucaunun başvurusunu reddetmiştir. O, başvurucaunun önerisinin detaylı incelenmesinden sonra KGÇYUY 451 ve 452. maddesi uyarınca kanun yararına bozma başvurusu için temellendirilmiş gerekçe bulunmadığını belirtmiştir.

Başvurucaunun İddiaları

32. Başvuruca, Anayasa'nın 24. maddesi [Kanun Önünde Eşitlik], 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 54. maddesi [Hakların Yargı Yoluyla Korunması] ve 55. madde [Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması] 5. fıkrasının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvuruca aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesi [İnsan Haklarına Saygı Yükümlülüğü] ve 8. maddesinin [Özel ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı] ihlal edildiğini de ileri sürmüştür.
33. Başvuruca şunları da ileri sürmüştür:

- Baskın emrini kendisinin anlamadığı bir dilde yazılı olduğunu,

- Emirde ne kendi ne de aile bireylerinden birinin adını yazılı olmadığını,
- Polis raporunda evin üç kat değil, iki katlı olduğunu belirtildiğini,
- Evinin dış tarafında 13 numaranın bulunduğunu,
- Bahçesinde ne uyuşturucu ne de sığınağın bulunmadığını,
- Baskının eğitimli köpeklerle saat 90:00'da tanıklar veya mülk sahibi olmaksızın tekrarlandığını ve buna ilişkin herhangi raporun bulunmadığını.

34. Başvurucu baskın ve müteakiben yargılama süresince KG CY, KG CYUY, Polis Yasası ve Devlet Savcılığı Yasasının birçok hükmünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurunun Kabul Edilirliği

35. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varmadan önce Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirtilen ve Yasa ile İçtüzükte ayrıntılı bir şekilde açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini incelemesi gereklidir.

36. Mahkeme, başvuruya ilgili olarak İçtüzüğün 36. kuralı (3) (h) bendine atıfta bulunmak ister:

*Başvuru aşağıdaki durumlarda da kabul edilmez olarak değerlendirilebilir:
h) Başvuru süre bakımından Anayasaya uygun şekilde uygulanabilir olmadığı zaman.*

37. Mahkeme bununla ilgili olarak yapılan başvurunun Anayasa Mahkemesi'nin yargılama yetkisi alanına girip girmediğini değerlendirmek durumundadır. Bu şekilde başvurucunun şikayet ettiği olguları ve ihlal edildiği ileri sürülen anayasa hukuku alanının dikkate alınması gerekir (bkz. KI 69/10 sayılı Vehbi Halili başvurusuna ilişkin 4 Ekim 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı ve *Blecic v. Hrvattistan başvuru no 59532/00 AIHM'nin 29 Temmuz 2009 tarihli kararı*).

38. Mahkeme, başvurucunun konutuna baskın düzenleme emrinin 17 Nisan 2007 tarihinde polis tarafından yanlış uygulandığından şikayetçi olduğunu tespit etmiştir.

39. Bu da başvurucunun anayasal haklarına ilişkin iddia edilen ihlalin Anayasa'nın yürürlüğe girdiği 15 Haziran 2008 tarihinde önce meydana geldiği için Mahkeme'nin zaman bakımından yargılama yetkisi olmadığı anlamına gelmektedir.

40. Mahkeme KI100/10 Eduard Taçi – Kosova Polisi'nin 398-SHPK-2002 sayı ve 22 Ekim 2002 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu için çıkartılan kabul edilmezlik kararında da aynı şekilde karar almıştır.

41. Dahası Mahkeme başvurucunun kimliğinin saklı tutulmasına ilişkin talebini de gerekçelendirmediği gerekçesiyle reddetmiştir.

42. Başvurunun Anayasa hükümleriyle süre bakımından bağdaşmaz (*ratione temporis*) olduğu ortaya çıkmaktadır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve İÇTÜZÜĞÜN 36.3(h) bendi uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 17 Ocak 2013 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. Karar Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete'de yayımlanır.
- III. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza